

Требую. Треба, б. Необхідно хочим... а роблять на апетит... яркими да ніс з да- куда она зве. Статуї або армуру або риз як фар- трів. Я видів ж гарно, по ка повинна ка найкра- У них біль- ший, що ми. се хоре ди- Говорять овните есте-

старого раба країною, яку тука! — впе-

кольте, а ви вши.

? — спитав я

на всю ши- всі люди... ди інтересні дійсно моло- озумію, се їх чина! Потім менше двох джиркові арти- гідні молодші ділі. Навіть в згіршеню,

нтав я його.

ни на череві- вши головою О, так! Мені е веселим, ко-

шився я по-

поволи сні-

— сказав він уду я любити.

чи піт з чола.

а книжка. Я

н. — Я люблю берку. Они обі- береш їх в ру- бі все, що по-

в я і уважно ли всякий су- крислі, як ви- видно, що він

чи нігті — се

ки а другу со-

цифри. Они

вік, ясли схоче

оти правитель-

ско височину.

обвів довкру-

ву. Не всяка

по ній топ-

ро науку? —

і поглянув в

котра годи-

шок на палець,

о він вздихнув

если в них до-

очні. Но в кни-

кі роблять кни-

жки — мало заробляють, я думаю. В краю, де всякий занятий ділами, нема кому читати книжки... Так, поети злі, тому що в них не купують книжок. Правительство повинно добре платити писателям книжок. Ситий чоло- вік завжди добрий і веселий. Если взагалі потрібні кни- жки о Америці, треба навчати добрих поетів і тоді зроби- ти всі книжки, які для Америки потрібні... Ось і все.

— Ви трохи видно определяете науку! — замітив я. Він опустив віки і задумався. Потім знова відкрив очі і впевнено продовжав:

— Ну, так, учитель філософи... се також наука. Про- фесори, акушерки дентисти, я знаю. Адвокати, доктори, інженери. All right. Се необхідне. Добрі науки... не повинні вчити дурного... Но учитель моєї дочки сказав мені оводі, що їстнують соціальні науки... Сего я не розумію. Я думаю се шкідливо. Добра наука не може бути дана соціалістом. Соціалісти взагалі не повинні творити науки. Наука яка потрібна або забавна робить Едізон, так, фонограф, кінематограф се потрібне. А коли багато книг з науками, се лишно. Людям не потрі-бно читати книжок, котрі можуть збудити в умі... різні сумніви. Все на землі іде як потрібно... і взагалі нізачим мішати книги в діла...

Я встав.

О, ви відходите? — спитав він.

Так! — сказав я. Бути може тепер, коли я від- ходжу, ви накінець, все таки, вясните мені який змісл бути мільонером?

Він почав гикати і дрибати ногами, замість відпові- ди. Може бути се була така його мавра сьміяти ся.

Се привичка! — викликнув він, переводячи дух.

Що привичка? — спитав я.

Бути мільонером... се привичка!

Я подумав і поставив йому моє посідне питає:

— Ви думаєте що бродяги, курді опіюма і мільоне- ри — явища однакові?

Се, здає ся обидило його. Очі в нього стали округлі, забігли зеленаво жовцю і він сухо відповів:

— Я думаю, що ви лихо виховані.

— До побаченя! — сказав я.

Він чемно провів мене на ганок і зупинив ся на вер- хнім ступени сходів, занятю приглядаючись носукам своїх черевиків. Перед його домом лежала площинка, поросла густою, рівною по стриженою травою. Я ступав по ній і втішав ся думкою, що вже більше не побачу се- го чоловіка.

— Галло! — почув я поза собою. Обернув ся. Він стояв там на ганку і дивив ся на мене.

— А що у вас в Європі з вашні королі? — повіль- но спитав він.

— Мені здає ся они всі зляшні! відповів я.

Він плюнув на право і сказав:

— Я думаю навчати для себе пару гарних королів, га?

— Пощо се вам?

— Забавно, знаєте. Я прикавав-бим ім боксувати ся ось ту...

Він показав на площинку перед домом і додав то- ном питає:

— Від першої до пів до другої, кожного дня, ге? По сніданю приємо пожертвувати пів години пшуді...

Він говорив серіозно і було видно, що він усіх зу- силль доложити, щоби перевести в діло своє желане.

— Пощо вам потрібні для сеї ціли королі? — спитав я.

— Сего ту еще у нікого нема! — коротко пояснив він.

— Но выдите королі деруть ся тільки чужими рука- ми! — сказав я і пішов.

— Галло! — закликав він другий раз.

Я знова зупинив ся. Він все еще стояв на старім мі- сці, всунувши руки в кишені. На обличю його виражало ся щось то мріючого.

— Ви що? — спитав я.

Він помимрив губами і протяжно сказав:

— А як ви думаєте — оскільки се буде коштувати

— два королі для боксованя, кожного дня пів години ва протяг трох місяців, ге? (Конець).

Біля воріт недолі.

Возняний справоздаєт одного російського дневни- ка, Чужбінці, в письмі з Софії, головного міста Болгарії, малює ось таку чорну картину з теперішньої війни на Балкані:

...День і ніч приходять поїзди з ранинами. Тай не самі вже тріумфальні вигуки товаришать побідному по- ходови Болгар. Ідуть за ними стоді і сльози. Тепер, коли всі на власні очі побачили покалечені і окровавлені тіла недавно тому здорових і сильних людей, стало га- снути патріотичне одушевлене...

Був ясний ранок, коли я ішов з сумовитою і трівож- ною товпою через огород кадетської школи. Приміщено там шпиталь, до котрого осібною вузко-шляховою же- лізницею довозять раниених.

Линиво перекидуючись іноді короткими реченнями, майже мовчки, ішли люди. Одна тільки старенька жінка

звертала на себе загальну увагу. Червільга від гуртка до гуртка, питала про щось зворушеним голосом і робила якісь дивні рухи, мов пана.

Показую на неї суєдівни.

— Сина шукає — відповів мені.

Серце стиснуло ся в мені.

— Біля воріт недолі! — махнуло мені по голові.

Увійшли ми на подбіра школи-лічниці. Всіх обгор- нув нервовий поспіх, всі кинули ся до маленького зе- лізничого двірця, звідки сірою стажкою тягнули раниені жовніри.

— Легко ранині!

Ідуть, куляючи, з пообвижаними руками, з обляз- ними головами. Всьміхають ся, щасливі, що остали ся при житю, що вертають домі. Пережили щось дуже страшного, важкого — воскресють. Так говорять ім лю- дя, радісні усміхи, а оточують їх, тиснуть ся до них жінки, старці, молодіж, питають ся, розвідують ся.

— З якого полку?

— З шестого й першого.

— А 37-го не було з вами?

— Ні, сей був на право від нас — Бог знає де!

— А тебе де ранило?

— В груди гранатом. До кости вирвало мясо. Ухо також.

Що йно тепер я побачив, що половина уха жовніра була відірвана і що остав ся з нього тільки кусник поси- нілого мяса. Той мертвий кусник біля молодого, всьміх- ногого лица виглядав страшно.

— В нас офіцера в револьвер влучило, цілий розне- сіло, а йому самому тільки трохи плечі подрапало. Остав ся в рядах.

— Люди кохані! — підбігла тимчасом старенька жінка. — Чи не бачили ви мого сина?

— Як му було на імя?

— Хрісто звав ся, Хрісто! Однак то мій, сторожом був, дитий троє дрібних оставив...

— А в котрім полку?

— Не знаю, кохані, „браншар“ був.

— Но а ми „тухляр“! — відповідають жовніри, по- казуючи на червоні смуги на шапках.

— Що то значить — питаю одного „бранш“ і „тухляр“?

— „Браншар“ (від брашно — борошно) тому, бо смужка на цапці біла, як мукою посипана, а „тухляр“ від випуски червоної мов цегла. З глузоти таке приду- мали. — А ти „руснак“?

Так.

— Одного „руснака“ забили в нас. Дістали ся ми в два огні. Як косяку стинало.

— А Турків?

— Також. Пізнали по крові на шапках.

Нараз крики і сьміх; оглядаємо ся, молода жінка і кількоро дитий обіймають і стискають жовніра з рукою на тембляку. Жінка питаєт ся:

— Здоров єсь, Ганін?

— Здоров, „само река“.

Але жінка бачить, що ліва рука висить йому без- силно, хилить голову на рамя мужа і від плачу трясеть ся. Жовнір мовчить, не потішає і йому також сльози пливуть струями по обгорлім лицу.

Іду до шпиталю.

Тісно один коло другого стоять тапчани, але їх ма- ло, тож поміж ними не землі лежать „сламники“ (сінни- ки). Сестри милосердя нарікають на нестачу лічних матеріялів — на воєннім терені нема навіть бандажів. Богато раниених неосмотрено, кинула ся гангрива, треба відтинати руки, ноги. Стони, скарги, кров, рани... В голо- ві робить ся темно. Іду дальше там, де лежать вже осмотрені. Дивить ся на мене і всьміхаєт ся неведичкий жовнірик з білим вуєиком.

— Де тебе ранили?

— В ногу. Уже не болить. Турецькі кулі легко бер- уть. Кости не ломлять, мавзерівські, легкі...

— Шож, добре тепер?

— Богу дякувати. Гірше було, як почували ми в ба- гні. То гірше, чим рана. Прийшли ми до села, аж ту ка- жуть завертати і обходити неприятеля і там сховати ся? А треба. Положив ся я на бік — по плечі у воді. Як дов- го ми лежали, не знаю. Я почав дримати. Аж нараз, як чеєа сон чую, що наш підпоручник кричить і тручає мене: „Вставай, бо замеранеш!“, Ледви мене підсаєли. Страшеня ніч була, страшеня! А тепер, Богу дякува- ти, добре. Зле тільки, що Турки з нами. І по що тих бі- сурманів кладуть разом з нами.

Слухаю і мимохіт гляджу в кут, де на „сламнику“ лежить Турок.

— Вмер — каже жовнір — і ніхто не хоче винести, а треба — вже чути його.

В другій салі жовнір змирає. Коло нього сестри ми- лосердя. На силу каже:

— А кулю віддайте жінці!

Сльози пливуть йому з очей — сестри плачуть та- кож...

Але я вже не годен довше витримати. Та любов і не- нависть, геройство і зьвірство змішали ся так з собою, що зворушеня стають понад силу.

Знова переходжу подвіре, по котрім все ще волочуть ся раниені жовніри і бігає старенька жінка, шукуючи сво- го Хріста...

Добротливо сьвітить ясне сонце, як золотом мерех- тить на листю, ієкрить ся на павутиню, а в серцю ро- сте жал і біль. розсаджую груди; здаєт ся, що се якась потвора розвинула зловіщі крила над нещасливою краї- ною — і гасне в ній радієт, виростають терпіння і болі — все хоче вона загорнути в свої захланні ргті.

Отсей образець предста- вляє родину П. Греська в Кеваті, Онт, котрий агит- нув під колесами С. Р. Р. льокомотиви, зівставляючи отсих трох дівчаток сирота- ми з нещасною матерю, пе- ред котрими по утраті бать- ка-живителя, з'явилось страшне марево голодної та зимної нужди, яке і нам всім дорогої Товариші в ни- шніших відносинах грозить кожної хвилини. Тому я осьміляюсь еще раз уда- тись до ваших щирих сер- дель і просити в імени не- щасних сиріток о маленьку ленту, щоб помочи ім в тя- жким зимовім часі. Не зро- бить нам се великого ущер- бку, коли ми пару центами причинимось і поможемо о- суспити слези матері та огрті ти хату маленьким сиротам. За се кождому жертводавце- ви саме його серце зложить пощирю подяку, що причинив ся до так благородного діла, пмагаючи сиротам в їхній нужді. Покійний походив з міста Борцева, був тоже си- ротою; коли доріє, доля ви- гнала його за море. Прихав тут як кождий з нас лелю- чи в душі надією на золоту будучність, боров ся з неща- видною долею пролєтара бездомного, працюючи на хлб для родини, поки неу- благана судьба не перерва- ла нитки його життя, та не позбавила його родину і то- го мізерного куска хлба, ко- трий давав ім небіщик. По- дивив їх в чужій зимній ха- ті без одіюго цента.

Отже я як щирий його приятель апелюю до щирих товаришів, поможім що мо- жемо. Жертви прошу єлати або до самї вдови: M. Gre- scow, P. O. Kewatin, Ont, або на мою адресу: S. Kowbel, 502 Redwood Ave. Winnipeg, Man., а я гроші вишлю сїєї час вдови, а жертводавці ого- лошу в нашій часочисї пої- щенно, котрі приплють на мої руки. Здоровля всіх читачів і товаришів, С. Ковбель.

Галицькі резервісти.

Галицький нарід майже але не з „Москалем“ а з са- освоїв ся вже з воєнними на- мим „Австрияком“. Даль- кликуванями. Всі носять ся з думкою, що кождої хвилі може полятиєт кров. Резервісти, котрих нагло покликано до війська, зна- ходять ся в страшних обста- винах. Більшієт забрано серед ночі, без біля, без цен- та, без працаня з родиною, котрим не вільно крском рушитиєт поза казарні. В наслідок сего появилсь в ре- зервісгів велике стадо „мо- білізаційних“ вушій, котрі може готовлять ся до війни,

Різня народів.

В Гамбургу появил ся „Машини спрямовані накладом Альфреда Франсе- проти нас. Ми біжимо проти сих ма- чимо страшні описи будучої війни. над нашим тілом. Пють кров

СПЕЦІАЛЬНА УВАГА!
L. GOLDSTEIN-A
 Від нині аж до 1 марця, даю величезну знижку на всіх мужеських і жіночих футрах і убранях. Прихо- дить і користайте з сеї оферти. Я певний, що ви зна- ете, що я не роблю ніколи ніяких пустих обцянок.
L. Goldstein
 842. Main St. Winnipeg, Man.